

แพรวสำนักพิมพ์

จอมโจรโหมยหนังสือ

The Book Thief

มาร์กัส ซูซัค

เขียน

พรรณิ ชูจิรวงศ์

แปล

ทดลองอ่าน

ก า ร อ่ า น คื อ ร า ก ร ู า น ที่ ส ำ ค ัญ

“นี่หนังสือของคุณหรือ”

“ค่ะ ป๊าป๊า”

“ลูกอยากอ่านมันม๊ยย”

“ค่ะ ป๊าป๊า” อีกครั้ง

รอยยิ้มเหนียวล้า แววดาตีเงินยวงหลอมละลาย

“งั้นเรามาอ่านกัน”

- มาร์กัส ซูซัค

คำนำสำนักพิมพ์

ช่วงเวลาแห่งสงครามนับเป็นช่วงเวลาเลวร้าย เพราะมันมักมีแต่ความเจ็บปวด ความสูญเสีย การพลัดพราก ไปจนกระทั่งความตาย ใครจะไปคาดคิดว่ามีสิ่งที่ดีงามต่อหัวใจเกิดขึ้นในช่วงเวลาแห่งฝุ่นควันเช่นนั้นได้ด้วย

จอมโจรขโมยหนังสือ เป็นสุดยอดวรรณกรรมที่สร้างสรรค์ขึ้นเพื่อบรรยายช่วงเวลาในโลกต้องประสบกับสงครามโลกครั้งที่สอง ช่วงเวลาที่มีความตายมากมายได้รับการบันทึกไว้ในประวัติศาสตร์ ผ่านการบอกเล่าเรื่องราวโดยยุมทูต ฉายให้เห็นภาพชีวิตรอบตัวเด็กสาวคนหนึ่งชื่อ “ลีเซล เมมิงเกอร์”

เราจะได้มองเห็นภาพอันงดงามของมิตรภาพบนถนนคลูกฝุ่น ความอบอุ่นในบ้านหลังเล็กๆ ที่หนาวแทบตาย ความเป็นมนุษย์ที่ยิ่งใหญ่ ทว่าเล็กจ้อย และได้เห็นว่านี่คือช่วงเวลาที่ย่อยค่าและตัวหนังสือ... มีพลังยิ่งกว่าช่วงเวลาใดๆ

หากคุณพร้อมแล้ว เราอยากชวนคุณเปิดหัวใจออกให้กว้าง แล้วโอบรับถ้อยคำเหล่านี้เข้าไปทีละนิดๆ

จอมโจรหนังสือกำลังรอคุณอยู่ค่ะ

ณวรสสำนักพิมพ์

นิยายเหลือเชื่อ

เล่าขานโดยนักเล่าเรื่องจากโลกมืด อย่างที่ไม่เคยมีมาก่อน...

กดเพื่ออ่าน

แต่ เอลิซาเบท และเฮลมุต ชูชัค
ด้วยรักและชื่นชม

กดสองอ่าน

เปิดฉาก

ซากปรักหักพังกองพะเนียง

นักเล่าเรื่องของเราขอแนะนำให้รู้จัก:
ตัวเขา - ลี - และจอมโจรหนังสือ

ขมทูตกับช็อกโกแลต

ตอนแรกคือสี

จากนั้นคือมนุษย์

นั่นคือวิธีที่ข้ามองสิ่งต่างๆ

หรืออย่างน้อย ข้าก็พยายาม

นี่คือข้อเท็จจริงเล็ก ๆ

พวกเขา กำลังจะตาย

ด้วยความสัตย์จริง ข้าพยายามพูดคุยหัวข้อนี้อย่างสนุก แม้คนส่วนใหญ่จะอึดอัดไม่ยอมเชื่อ ไม่ว่าข้าจะทักท้วงแค่ไหน แต่โปรดเชื่อข้าเถอะ แน่نون ข้าสามารถสนุกได้ เป็นมิตรได้ ตกลงกันได้ อ่อนโยนก็ได้ เห็นไหม มีแต่เรื่องดี ๆ ทั้งนั้น แต่อย่าขอให้ข้าทำตัวดีนะ เพราะการทำตัวดีไม่เกี่ยวกับข้า

ปฏิกิริยาต่อข้อเท็จจริงข้างต้น

นี่ทำให้เจ้ากังวลนั้นหรือ

ขอละ – อย่ากลัวไปเลย

ข้าหาใช้สิ่งใดไม่ นอกจากยมทูตผู้ยุติธรรม

แน่ละ การเกริ่นนำ

การเริ่มต้น

มารยาทของข้าหายไปไหน

ข้าจะแนะนำตัวให้เหมาะสมกว่านี้ก็ได้ แต่ไม่จำเป็นเลย เพราะพวกเจ้าจะรู้จักข้าดีพอและเร็วพอ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับตัวแปรมากมาย หากพอจะบอกได้ว่า เมื่อถึงเวลา ข้าจะมายืนคำร้างเจ้าอย่างเป็นทางการที่สุด ดวงวิญญาณของเจ้าจะอยู่ในอ้อมแขนข้า สีจะมาเกาะอยู่บนไหล่ข้า และข้าจะพาดวงวิญญาณของเจ้าไปอย่างทะนุถนอม

เจ้าจะนอนอยู่ตรงนั้น (ข้าแทบไม่เคยเห็นใครยืน) ตัวแข็งอยู่ในร่างของเจ้า อาจมีคนมาพบ อาจมีเสียงกรีดร้องระงม แต่เสียงที่ข้าได้ยินหลังจากนั้นจะมีแต่เสียงลมหายใจของข้า เสียงของกลืน กับเสียงฝีเท้าของข้าเท่านั้น

เกิดคำถามว่า แล้วทุกอย่างจะเป็นสีอะไรตอนที่ข้ามาหาเจ้า ท้องฟ้าจะเป็นอย่างไร

โดยส่วนตัวแล้ว ข้าชอบท้องฟ้าสีช็อกโกแลต...ช็อกโกแลตเข้ม...ดำทะมึน คนส่วนใหญ่บอกว่ามันเหมาะกับข้า แต่ข้าพยายามชอบทุกสีที่เห็น – ทุกแสงสี กลิ่นรสมากมายพันล้านอย่างล้วนแตกต่างกัน ท้องฟ้าจะดูดซับมันเข้าๆ ช่วยบรรเทาความเครียดและทำให้ข้าผ่อนคลาย

กฤษฎีเล็ก ๆ

มนุษย์สังเกตเห็นสิ่งต่าง ๆ ของวันแค่วันเริ่มต้นและหมดวันเท่านั้น
แต่สำหรับข้า ในหนึ่งวันผสมปนเปไปด้วยหลากหลายโทน
ในแต่ละชั่วขณะที่ผ่านไป
หนึ่งชั่วโมง อาจเต็มไปด้วยสีสันนับพัน
เหลืองซีดๆ ฟ้ามอฆขาว ดำทะมึน
ในสายงานของข้า ข้าจำเป็นต้องสังเกตพวกมัน

อย่างที่บอก สิ่งเดียวที่ช่วยข้าได้คือเรื่องอื่นที่จะมาดึงความสนใจ เรื่องที่ทำให้ข้ายังมีสติ และยังรับมือกับงานนี้ได้ หากดูจากระยะเวลาที่ข้าปฏิบัติหน้าที่นั้นมา ปัญหาอยู่ที่ใครกันจะมาแทนที่ข้าได้ ใครจะมาแทนยามที่ข้าพักร้อนไปอยู่ตามรีสอร์ทเหมือนพวกเจ้า ไม่ว่าจะเป็เมืองร้อนหรือไปเล่นสกี แน่หนอนว่าไม่มีอยู่แล้ว มันจึงทำให้ข้าตัดสติใจอย่างมีสติได้ทันทีว่าจะใช้เรื่องที่ดีดึงความสนใจแทนการพักร้อน ไม่จำเป็นต้องพูด ข้ามีเรื่องให้ได้พักมากมาย...พักกับสีสันสารพัน

เจ้าอาจสงสัยว่าทำไมยมทูตอย่างข้าถึงต้องการวันหยุดพัก และจะหาเรื่องช่วยดึงความสนใจแบบนั้นได้ จากที่ไหน

ข้าจึงจะเข้าประเด็นต่อไป

ก็พวกมนุษย์ที่เหลืออยู่ไงเล่า

พวกที่รอดชีวิต

มีบางคนที่ข้าอดจะจ้องมองไม่ได้ แม้ข้าจะพลาดไปในหลายโอกาส ข้าตั้งใจแยกแยะสีเพื่อจะได้ไม่ต้องนึกถึงพวกเขา แต่บางครั้งข้าก็เห็นคนที่ถูกทิ้งไว้ข้างหลังล้มทรุดราวกับจะแตกเป็นเสี่ยง ท่ามกลางความสงสัยว่าเกิดอะไรขึ้น ทั้งสิ้นหวัง ทั้งประหลาดใจ หัวใจของพวกเขาถูกทิ่มแทงปอดถูกบดขยี้

และมันทำให้ฉันนึกถึงเรื่องที่ข้ากำลังจะเล่าให้เจ้าฟังคืนนี้หรือวันนี้
ไม่ว่าจะโมงยามไหนหรือสัปดาห์ไหน เรื่องราวของหนึ่งในผู้รอดชีวิตอย่าง
ต่อเนื่อง – คนที่มักถูกทิ้งไว้ข้างหลังเสมอ

มันเป็นเรื่องเล็กน้อยจริงๆ ท่ามกลางเรื่องอื่นมากมาย มันเป็นเรื่องของ:

- ◆ เด็กสาวคนหนึ่ง
- ◆ บางถ้อยคำ
- ◆ นักเล่นหีบเพลงคนหนึ่ง
- ◆ พวกเยอรมันบ้าคลั่ง
- ◆ นักชกยิวคนหนึ่ง
- ◆ และการโจรกรรมอีกมากมาย

และข้าเจอแม่หนูจอมโจรหนังสือคนนี้มาแล้วถึงสามครั้ง

ทดลองอ่าน

ข้างราวรถไฟ

ตอนแรกเป็นสีขา...ขาวจ้ำจนตาแทบบอด

พวกเจ้าบางคนชอบคิดว่าสีขาไม่ใช่สี ไร้สาระสิ้นดี ข้าบอกเจ้าได้เลยว่ามันเป็นสีสี สีขา คือสีอย่างแน่นอน ไม่ต้องสงสัย และข้าคิดว่าพวกเจ้าคงไม่อยากเถียงกับข้าแน่

ประกาศย้ำอีกครั้ง

ได้โปรดใจเย็นก่อน แม่เจ้าจะเพิ่งโดนขู่ไปเมื่อครู

ข้าทำเป็นวางโตไปอย่างนั้นเอง –

ข้าไม่รุนแรง ไม่ร้ายกาจ

ข้าคือผลของการกระทำ

ใช่ มันเป็นสีขา

ราวกับโลกทั้งใบถูกหิมะปกคลุม เหมือนโลกสวมหิมะแบบเดียวกับที่เจ้าสวมเสื้อกันหนาวจัมเปอร์ ใกล้เคียงรถไฟ รอยเหยียบจมมิดถึงหน้าแข้ง เหล่าต้นไม้ห่มคลุมด้วยหิมะ

และเป็นไปตามคาด มีคนตาย

พวกเขาไม่อาจแคบปล่อยเขาทิ้งไว้บนพื้น ตอนนี้นั้นอาจไม่ใช่ปัญหา แต่อีกไม่นานจะเป็นแน่ เมื่อเส้นทางข้างหน้าถูกเคลียร์ และรถไฟต้องแล่นต่อไป

มียามสองคน

มีแม่กับลูกสาว

ศพหนึ่งศพ

แม่ ลูกสาว และศพ พวกเขายังคงตื้อตึงและเงียบบัง

“แล้วแกจะให้ฉันทำยังไง”

ยามคนหนึ่งสูง คนหนึ่งเตี้ย คนสูงมักพูดก่อนเสมอแม้จะไม่ใช่หน้าที่ เขามองคนเตี้ยกว่า ตัวอ้วนกลมกว่า คนที่หน้าแดงราวลูกตำลึงสุก

“เอละ” เขาตอบ “เราทิ้งเขาไว้แบบนี้ไม่ได้ ว่ามั้ย”

คนตัวสูงหมดความอดทน “ทำไมจะไม่ได้”

คนตัวเตี้ยใกล้จะระเบิดโทสะ เขาเงยหน้ามองคางของคนตัวสูงและตะโกน “*สปินสต์ ตู* แกโง่หรือเปล่า!” ความขยะแขยงเริ่มปรากฏบนสองแก้มมากขึ้นทุกที ผิวขยายออก “มา” เขาบอกและเดินย่ำหิมะขาวโพลน “เราจะแบกทั้งสามคนนั้นกลับไปถ้าต้องทำ แล้วเราค่อยแจ้งเมื่อถึงสถานีถัดไป”

ส่วนข้า ข้าทำพลาดในเรื่องที่ไม่น่าพลาดที่สุด ข้าบอกไม่ถูกว่าผิดหวังกับตัวเองแค่ไหน ปกติแล้วข้าทำทุกอย่างถูกต้องเสมอ

ข้าจ้องมองท้องฟ้าขาวจ้ำจาวหิมะผ่านหน้าต่างรถไฟที่กำลังแล่นที่จริงข้าเกือบจะ *สุดหายใจ* รับมันเข้าไปแล้ว แต่เกิดลั้งเล ข้ายอมรับว่าข้าเริ่มสนใจแม่หนูน้อยคนนั้น ความอยากรู้ อยากเห็นเอาชนะข้าอีกแล้ว ข้ายอมให้ตัวเองอ้อยอิ่งอยู่นานอีกหน่อยเท่าที่เวลาจะอำนวย แล้วข้าก็เฝ้ามอง

ยี่สิบสามนาทีต่อมา เมื่อขบวนรถไฟหยุด ข้าออกมาพร้อมพวกเขา

วิญญาณดวงน้อยอยู่ในอ้อมแขน
ข้ายื่นถักออกไปทางขวาเล็กน้อย

คู่หูยามรถไฟผู้กระตือรือร้นเดินกลับไปหาคู่แม่ลูกกับศพเด็กหนุ่มร่างเล็ก
ข้าจำได้แม่นยำว่าวันนั้นข้าหายใจเสียงดัง น่าแปลกที่ยามทั้งสองคนไม่สังเกตเห็นตอนที่เดินผ่านเข้าไป โลกค่อยๆ จมลงใต้กองหิมะอันหนาหนัก

ห่างจากเข้าไปสิบเมตรด้านซ้ายมือ เด็กสาวท้องว่างหน้าซีดยื่นหนวกลิ้น
ปากของเธอสั้นระริก

แขนเย็นเฉียบของเธอยกขึ้นกอดอก

น้ำตาบิเบหน้าของแม่หนูจอมโจรหนังสือกลายเป็นน้ำแข็ง

ทดลองอ่าน

คราส

กัฒมา คือสีดำอันเป็นเอกลักษณ์ จะว่าเพื่อแสดงให้เห็นความเก่งกาจรอบด้านของข้าก็ได้ มันคือช่วงเวลาที่มืดมิดที่สุดก่อนฟ้าสว่าง

ครั้งนี้เข้ามาหาชายคนหนึ่ง อายุน่าจะราวยี่สิบสี่ นับเป็นความงดงามแบบหนึ่ง เครื่องบินยังคงดั่งตะกุกตะกัก ฟันควันโหมงออกจากปอดทั้งสองข้างของมัน

พอมันตั้งพสุธา พื้นดินแยกออกเป็นสามร่องลึก ปีกของมันไม่ต่างจากแขนที่ถูกเลื่อยขาด มันไม่กระพืออีกแล้ว ไม่อีกแล้วสำหรับเจ้านกเหล็กตัวเล็กนี้

ข้อเท็จจริงอีกนิด

บางครั้ง ข้าก็มาเร็วเกินไป

ช้ารีบ

และบางคนที่ยึดติดกับชีวิต

มากกว่าที่คิด

ผ่านไปไม่กี่นาที ควันจางหายไปเอง ไม่เหลืออะไรอีกแล้ว

เด็กหนุ่มมาถึงก่อน ลมหายใจหอบฮัก เหมือนจะถือกล่องเครื่องมือมาด้วย ทั้งตื่นเต้นทั้งกลัว เขาเข้าไปใกล้ห้องพลซับ ดูว่านักบินยังมีชีวิตอยู่หรือไม่ ตอนนั้นนักบินยังไม่สิ้นใจ ส่วนแม่หนูจอมโจรมาถึงในอีกสามสิบวินาทีต่อมา

ถึงจะผ่านไปหลายปี แต่ข้ายังจำแม่หนูคนนี้ได้แม่น
เธอพักหอบหายใจ

เด็กหนุ่มหยิบของออกมาจากกล่องเครื่องมือ...ตุ๊กตาหมี

เขาเอื้อมมือเข้าไปในห้องพลซับผ่านทางกระจกหน้าต่างที่แตกกระจาย แล้ววางตุ๊กตาหมีลงบนอกนักบิน หมีน้อยหน้ายิ้มหนึ่งอยู่ท่ามกลางศพจมกองเลือดในสภาพแอ็ดบนซากเครื่องบิน ไม่กี่นาทีต่อมา ข้าฉวยโอกาสของข้า ได้เวลาพอดี

ข้าเดินเข้าไป ปลดดวงวิญญาณของเขา และนำมันออกมาอย่างทะนุถนอม

เหลือแต่เพียงร่างของเขา กลิ่นคาวที่ค่อยๆ จาง กับหมีน้อยหน้ายิ้ม
พอคนเริ่มกรูเข้ามาแน่น สิ่งต่างๆ ย่อมเปลี่ยนไป ขอบฟ้ากลายเป็นสีถ่าน สิ่งที่เหลืออยู่บนท้องฟ้าดำทึบคือร่องรอยฉวัดเฉวียนที่เลือนรางจางหายไปอย่างรวดเร็ว

เมื่อเทียบกันแล้ว ชายคนนั้นมีสีเหมือนกระดูก ผิวสีกระดูก เครื่องแบบยับยู่ยี่ ดวงตาสีน้ำตาลเยือกเย็นราวกับคราบกาแพ และรอยฉวัดเฉวียนบนฟ้าครั้งล่าสุดดูประหลาดแต่ก็คุ้นตา มันเป็นเอกลักษณ์

คนมุงก็ทำอย่างที่มีกทำ

ตอนข้าแหวกทางเข้าไป แต่ละคนยืนจ้อง สนุกอยู่ในความเงิบ มีทั้งการทำไม้ทำมือประกะบ เสียงพุดอู้อี้ ไม่กี่หับหรือหับขวางเงิบๆ ทำอะไรไม่ถูก

ตอนที่ข้าหันกลับไปชำเลืองมองเครื่องบิน ปากที่เปิดอยู่ของนักบิน
คล้ายกำลังยิ้ม

มุกตลกบัดสีครั้งสุดท้าย

อีกหนึ่งมุกเด็ดของมนุษย์

เขายังอยู่ในเครื่องบิน ขณะที่แสงเงินยวงจัดข้อกับแผ่นฟ้า ตอนที่
ข้าเริ่มออกเดินทางต่อพร้อมกับดวงวิญญาณอีกจำนวนมาก ดูเหมือนมี
เงาแวบพาดผ่านอีกแล้ว นั่นคือคราสระยะสุดท้าย - สัญญาที่บ่งบอกว่า
ดวงวิญญาณหนึ่งได้จากไป

สำหรับข้า มันเกิดขึ้นเพียงชั่วพริบตา แม้จะมีสีสันมากมายติดอยู่
กับสิ่งที่ข้าเห็นบนโลก แต่ข้ามักเห็นคราสทุกครั้งที่มีคนตาย

ข้าเห็นคราสมาเป็นล้าน

เห็นมามากจนครั้นที่จะจดจำ

ทดลองอ่าน

๘๖

ครั้งล่าสุดที่ข้าเห็นเธอคือสีแดง ท้องฟ้าแดงฉานราวซูปเปอร์เดียด บางที่ถูกไฟลุกไหม้ มีเศษซากสีดำและฝุ่นผงร้อน ๆ ราวพริกไทยเป็นรอยทางตัดกับสีแดง

ก่อนหน้านั้นเด็ก ๆ กำลังเล่นกระต่ายขาเดียวอยู่บนถนนที่ดูเหมือนกระดาดและคราบน้ำมัน ตอนเข้าไปถึง ข้ายังได้ยินเสียงก้องสะท้อน เสียงกระโดดย้ำเท้าบนถนน เสียงหัวเราะของเด็ก ๆ และรอยยิ้มจุกเกี้ยวที่ละลายอย่างรวดเร็ว

จากนั้นก็ระเบิดขึ้น

ครั้งนี้ ทุกอย่างสายเกินไป

ไม่ว่าจะเป็นเสียงไซเรน เสียงคุกคูเตือนภัยทางวิทยุ ทุกอย่างสายเกินไป

ภายในไม่กี่นาที ซากอิฐหินดินปูนกองพะเนิน ถนนแยกแตกกระแหง เลือดไหลนองถนนจนแห้งกรัง ศพเกลื่อนกลาดติดอยู่ตรงนั้นเหมือนท่อนซุงหลังน้ำลด

พวกเขาติดอยู่ตรงนั้น พวกเขาทุกคน ดวงวิญญาณเป็นกลุ่ม
มันเป็นชะตากรรมหรือหรือ
หรือคราวเคราะห์
ที่ทำให้พวกเขาติดอยู่อย่างนั้น
แน่ละว่าไม่ใช่
อย่าโง่งไปหน่อยเลย
บางทีอาจมีมากกว่าลูกระเบิดที่ทิ้งกระหน่ำลงมาจากฝีมือของมนุษย์
ผู้ซ่อนตัวอยู่หลังกลีบเมฆ

นานหลายชั่วโมงทีเดียวที่ท้องฟ้าเป็นสีแดงเดือดรากับอาหารปรุงสุก
เมืองเล็ก ๆ ในประเทศเยอรมนีถูกระเบิดถล่มลงมาอีกครั้ง สะเทือนเก้าอี้
ปลิวว่อนราวหิมะ ช่างงดงามจนเจ้าอยากแลบลิ้นออกไปสัมผัส อยากร
ลิ้มรสมัน แต่มันจะแผดเผาริมฝีปากของเจ้าจนมอดไหม้ ลวกปากของเจ้า
จนสุก

แน่นอน ข้าเห็น

ข้าเกือบจากไปแล้วตอนที่เห็นแม่หนูน้อยนั่งคุกเข่าอยู่ตรงนั้น

ซากปรักหักพังกองพะเนินเป็นภูเขาถูกเขียนขึ้น ถูกออกแบบ ถูก
สร้างขึ้นรอบตัวเธอ เธอกำหนังสือเล่มหนึ่งในมือแน่น

เหนือสิ่งอื่นใด แม่หนูจอมโจรอยากกลับไปห้องใต้ดินเหลือเกิน กลับไป
เขียนหรืออ่านเรื่องราวของเธอเป็นครั้งสุดท้าย ข้ารู้ดี ข้าเห็นมันชัดเจนจาก
สีหน้าของเธอ เธออยากทำอย่างนั้นใจจะขาด - รู้ลึกปลอดภัย เพราะมันคือ
บ้าน - แต่เธอไม่อาจขยับตัวได้ ข้ายังไม่มียี่ห้อใต้ดินหลงเหลือให้เห็นอีกแล้ว
มันกลายเป็นส่วนหนึ่งของผืนแผ่นดินที่ถูกถล่มทำลาย

เชื้อข้าเถอะ ข้าขอร้อง

ข้าอยากหยุดแะ อยากก้มตัวลงไปหา
อยากบอกว่า
“ข้าเสียใจนะแม่หนู”
แต่ข้าทำไม่ได้
ข้าไม่ก้ม ข้าไม่พูด
ข้าได้แต่จ้องมองเธออยู่พักใหญ่ พอเธอขยับตัวได้ ข้าก็ตามเธอไป

เธอวางหนังสือลง

คุกเข่า
จอมโจรหนังสือกรีดร้องโหยหวน

หนังสือของเธอถูกเหยียบย่ำหลายหนตอนเริ่มทำความสะอาดพื้นที่ แม้จะมีคำสั่งให้จัดการเฉพาะกองอิฐหินดินปูน แต่สิ่งที่มีค่าที่สุดของเธอก็ถูกโยนเข้ารถขนขยะ ข้าถูกดึงความสนใจ ณ จุดนั้น ข้าจึงปีนขึ้นไปเหยียบมันออกมา โดยไม่รู้เลยว่าข้าจะเหยียบมันออกมาอ่านอีกเป็นหลายร้อยครั้งตลอดหลายปีระหว่างการเดินทาง ข้าจะมองทุกที่ที่ข้ากับแม่หนูนั้นเคยพบกัน และตะลึงกับสิ่งที่เธอเห็น รวมถึงวิธีที่เธอเอาตัวรอดมาได้ ข้าทำได้ดีที่สุดแค่นี้ - ได้แต่เฝ้ามองมันเป็นไปพร้อมกับสิ่งต่างๆ ที่ข้าได้รู้ได้เห็นในช่วงนั้น

เมื่อไรที่หวนนึกถึงเธอ ข้าจะเห็นสีน้สสารพัน แต่มีสามสีที่สะท้อนออกมาเด่นชัดที่สุด บางทีข้าก็ลอยออกไปไกลเหนือสิ่งที่สามนั้น แค่ลอยตัวรอดจนกระทั่งความจริงอันขมขื่นเริ่มปรากฏเป็นความชัดเจน

นั่นคือตอนที่ข้าเห็นพวกมันรวมตัวกัน

สี่

แดง: ขาว: ○ ดำ: ☒

พวกมันหล่นลงมาทับกัน สีดำหัวตๆ อันเป็นเอกลักษณ์อยู่บนสีขา
สว่างจ้าทั่วทั้งโลก อยู่บนสีแดงดูจวบเดียว

ใช่ ข้านึกถึงแม่หนูนั้นอยู่บ่อยๆ และจดจำเรื่องราวของเธอไว้เล่าต่อ
เก็บมันไว้ในกระเป๋าใบหนึ่งในกองมากมาย มันเป็นหนึ่งในไม่กี่เรื่องที่ข้าพ
กติดตัว แต่ละเรื่องมีความพิเศษเฉพาะตัว แต่ละเรื่องเป็นความพยายาม-
ความพยายามมหาศาล - ที่พิสูจน์ให้ข้าเห็นว่าพวกเจ้าและมนุษย์ทั้งหลาย
คู่ควรจะได้รับรู้

และนี่คือหนึ่งในไม่กี่เรื่องที่ว่า

จอมโจรขโมยหนังสือ

ถ้าพวกเจ้าชอบ มากับข้าสิ ข้าจะเล่าให้ฟัง

ข้าจะแสดงให้เห็นพวกเจ้าเห็นอะไรบางอย่าง

ต อ น ที่ ห นั ง

ตำราศพหรือ¹

นำเสนอ:

ถนนฮิมเมล - ศิลปะในการเป็นเซาเมนซ์ - ผู้หญิงในมือกำเตารีด -
พยายามจูบ - เจสซี โอเวนส์ - กระจาดทราย -
กลิ่นอายมิตรภาพ - แซมเบียนเฮฟวีเวท - และเจ้าแม่วอร์ดเซน

---

¹The Gravedigger's Handbook

มาถึงถนนฮิมเมิล

ครั้งสุดท้ายนั้น

ห้องฟ้าสีแดงเดือด...

แล้วแม่หนูจอมโจรนั่งคุกเข่าทำให้ข้างกองซากปรักหักพังมอดไหม้
คราบมันเยิ้มน่าสมเพชเพราะฝีมือมนุษย์ได้อย่างไรนะหรือ
มันเริ่มขึ้นเมื่อหลายปีก่อน ตอนหิมะตก
ถึงเวลาแล้วละ สำหรับใครคนหนึ่ง

ช่วงเวลาแสนเศร้าสุดประทับใจ

รถไฟกำลังเคลื่อนขบวนอย่างรวดเร็ว

มันอัดแน่นไปด้วยมนุษย์

เด็กชายวัยหกขวบเสียชีวิต

อยู่ในตู้ที่สาม

แม่หนูจอมโจรกับน้องชายกำลังเดินทางลงใต้ไปยังเมืองมิวนิก ที่ซึ่งพวกเขา
จะได้ไปอยู่กับพ่อแม่อุปถัมภ์ แต่ก็อย่างที่เรารู้ เด็กชายไปไม่ถึง

สิ่งที่เกิดขึ้น

ไอหนักหน่วง รุนแรง
แทบจะเป็นการระดมกำลัง อย่างน่าทึ่ง
แต่ในไม่ช้า – ก็ไม่เหลืออะไรเลย

พอสิ้นเสียงไอก็ไม่เหลืออะไรแล้ว นอกจากร่างไร้วิญญาณที่กล้ำเนื้อ
ยังเกร็งกระตุกเบา ๆ แทบไม่ได้ยิน ปากของเขากลายเป็นสีน้ำตาลสนิม
ลอกลอนราวกับสีเก่าที่ต้องทาสีใหม่โดยไว

แม่ของพวกเขากำลังหลับ
ข้าเข้าไปในรถไฟ
ย่าทำไปตามทางเดินแน่นขนัด ภายในพริบตา ฝ่ามือของข้าก็จ่อรอ
เหนือริมฝีปากของเด็กน้อย
ไม่มีใครสังเกตเห็น
รถไฟยังคงมุ่งหน้าต่อไป
ยกเว้นแม่หนูคนนั้น

ตาข้างหนึ่งลึม อีกข้างยังสะลึมสะลือในความฝัน แม่หนูจอมใจ – หรือ
ที่รู้จักกันในนามของลีเซล เมมิงเกอร์ – มองเห็นอย่างไม่ต้องสงสัย ว่าตอนนี้
แวร์เนอร์ น้องชายที่อยู่ข้าง ๆ ได้จากโลกนี้ไปแล้ว

ดวงตาสีฟ้าของเขาจ้องมองพื้น
แต่ไม่เห็นอะไรอีก

จวนเจียนจะตื่น แม่หนูจอมใจกำลังฝันถึงท่านผู้นำฟุห์เรอร์ ฮอดอล์ฟ
ฮิตเลอร์ และในความฝัน เธอกำลังอยู่ในที่ชุมนุม เขากำลังกล่าวปาฐกถา
เธอมองผมของเขามีสีเหมือนห้วกะโหลก หนวดของเขาตัดแต่งได้รูป
เธอกำลังตั้งใจฟังวาจารุนแรงที่ฟรั่งพรุจากปากเขาอย่างสนุก คำพูดของเขา

ดูเปล่งประกายในแสงไฟ ช่วงที่เสียงเจียบลง เขาก้มลงมาใกล้เธอและยิ้มให้ เธอจ้องตอบและพูดว่า ‘กุดเทิน ทัก แฮร์ ฟุท์เรอร์ วิเกสท์ เดียร์ ฮอยต์ สวัสดิ์คะท่านผู้นำ สบายดีหรือคะ’ เธอกำลังหัดพูด ยังไม่เก่งเท่าไร อ่านก็ไม่เอาไหน เพราะเธอแทบไม่ได้ไปโรงเรียน ส่วนเหตุผลนะหรือถึงเวลาเธอก็จะรู้เอง

ฟุท์เรอร์เกือบจะตอบอยู่แล้ว แต่เธอดันตีนเสียดก่อน

ตอนนั้นคือเดือนมกราคม ปี ค.ศ. 1939 เธออายุเก้าขวบ กำลังจะย่างสิบขวบ

น้องชายของเธอได้จากโลกนี้ไปแล้ว

ตาข้างหนึ่งลืม

อีกข้างยังสะลึมสะลือในความฝัน

ถ้าทั้งหมดคือฝันไปคงดี ข้าคิด แต่เรื่องอย่างนี้ข้ามีอาจควบคุมได้จริง ๆ

ตาข้างที่สองลืมโพล่งขึ้นฉับพลัน เธอเห็นข้าวอย่างไม่ต้องสงสัย ตอนที่ข้ากำลังคุกเข่าปลดวิญญาณเด็กชายออกจากร่างและโอบอุ้มมันอย่างปวกเปียกในอ้อมแขนอันอวบววมพอดิบพอดี เดี่ยวเขาจะอุ้งขึ้นเอง ตอนที่ข้าอุ้มเขา ดวงวิญญาณนั้นเย็นเฉียบและอ่อนยวบไม่ต่างจากไอศกรีม เขาเริ่มละลายในอ้อมกอดของข้า จากนั้นเขาจะอุ้งขึ้น กำลังได้รับการเยียวยา

ส่วนลีเซล เมมิงเกอร์ เธอดูอ่อนล้าจนไม่อยากจะขยับ ความคิดสะเปะสะปะจู่โจมเข้ามาในหัว *เอล สติมต์ นิคซ์* ไม่จริง มันไม่ได้เกิดขึ้น มันไม่ได้เกิดขึ้น

จากนั้นก็เขย่าตัว

ทำไมพวกเขาถึงชอบเขย่าตัวกันนัก

ใช่ ข้ารู้ ข้ารู้ ข้าคิดว่ามันคงเป็นสัญชาตญาณเพื่อปิดกั้นความจริง ยามนั้นหัวใจของเธอคงยากจะเข้าใจ ร้อนรุ่ม และเต้นเสียงดังมาก ดังมาก ๆ

เข้าได้แต่ยืนเฝ้ามองอย่างงงงัน

ต่อมา แม่ของเธอ

เธอปลุกแม่ให้ตื่นด้วยการเขย่าตัวอย่างร้อนรนแบบเดียวกัน

ถ้าเจ้านึกภาพไม่ออก ลองนึกถึงความเสียบขวนอืดอืด นึกถึงหัวใจ
ที่ล่องลอยด้วยความสิ้นหวังและจมอยู่ในรถไฟดูลี

หิมะยังคงอย่างต่อเนื่อง รถไฟที่จะไปมินิกจำเป็นต้องหยุดชะงักเพราะระบบ
รางเกิดความผิดพลาด ผู้หญิงคนหนึ่งกำลังร้องไห้ มีเด็กผู้หญิงอีกคน
ยืนหนึ่งไร่ความรู้สึกอยู่ข้างๆ เธอ

ด้วยความตื่นตระหนก แม่ของเธอจึงเปิดประตู

นางปีนลงไปในห้องหิมะ อ้อมร่างเล็กๆ นั้นไว้

แล้วเด็กผู้หญิงจะทำอะไรได้นอกจากตามลงไป

อย่างที่เจ้ารู้อยู่แล้ว ยามสองคนออกจากรถไฟมาด้วย พวกเขาถกเถียงกัน
ว่าจะทำอะไร สถานการณ์แบบนี้ไม่ใช่เรื่องที่น่าพูดถึงเท่าไร แต่ในที่สุด
พวกเขาก็ตัดสินใจว่าจะนำทั้งสามไปส่งที่เมืองถัดไปและทิ้งไว้ที่นั่น ให้
พวกเขาจัดการแก้ปัญหาตัวเอง

รถไฟค่อยๆ เคลื่อนขบวนผ่านประเทศที่ปกคลุมไปด้วยหิมะ

ฉีกฉีก ฉีกฉีก จากนั้นก็หยุด

พวกเขาก้าวลงที่ชานชาลา ศพอยู่ในอ้อมแขนแม่

พวกเขายืนนิ่ง

เด็กชายเริ่มตัวหนักขึ้นทุกที

ลีเซลไม่รู้ว่เธออยู่ที่ไหน ทุกอย่างดูขาวโพลนไปหมด ระหว่างยืนรอ
ที่ชานชาลา เธอจ้องมองตัวอักษรสีซีดจางบนป้ายที่อยู่ตรงหน้า สำหรับลีเซล
แล้ว เมืองนี้ไร้ชื่อ และสองวันต่อมา แวร์เนอร์ น้องชายของเธอก็ถูกฝัง

ที่นั่น ผู้ร่วมเป็นพยานได้แก่ บาทหลวงคนหนึ่งกับสัปเหร่อตัวสันสองคน

สิ่งที่เห็น

ยามรถไฟสองคน
สัปเหร่ออีกสองคน
ถ้าดูให้ชัดจะเห็นว่า
คนหนึ่งตัดสิน คนอื่นทำตาม
คำถามคือ จะเป็นอย่างไร
ถ้า *คนอื่น* ที่ว่านั้นมีจำนวนเยอะกว่าหนึ่งมาก

ผิดพลาด ผิดพลาด ดูเหมือนตอนนั้นข้าจะทำได้แต่เรื่องผิดพลาด
สองวันนั้นข้าออกไปทำงาน เดินทางท่องโลกเหมือนปกติ แแบกรับ
ดวงวิญญาณและลำเลียงไปตามทางสู่ดินแดนอมตะ ฝ้ามองดวงวิญญาณ
เหล่านั้นเลื่อนไปตามสายพานอย่างไม่รู้สึกรู้สา ข้าเตือนตัวเองอยู่หลายครั้ง
ว่าอย่าเข้าไปใกล้พิธีศพของน้องชายแม่หนูลีเซล เมมิงเกอร์ มากนัก แต่ข้า
กลับละเลย

ห่างออกไปหลายไมล์ ขณะเข้าไปใกล้ ข้าเห็นคนกลุ่มเล็กยืนหนาวสั่น
ท่ามกลางหิมะเว้งว่าง สุสานต้อนรับข้าราวกับมิตร ในไม่ช้าข้าก็ไปอยู่กับ
พวกเขาและโค้งคำนับ

ทางซ้ายของลีเซล สัปเหร่อกำลังถูมือทั้งสองข้าง พลังบ่นอุบเรื่องหิมะกับ
การขูดหลุมในสภาพอากาศแบบนี้ เช่น “ขูดเจาะน้ำแข็งยากเป็นบ้า”
เป็นต้น คนหนึ่งเป็นน้องใหม่ อายุไม่เกินสิบสี่ พอเขาเดินไปได้ยี่สิบกว่า
ก้าว หนังสือเล่มสีดำก็ร่วงหล่นออกจากกระเป๋าเสื้อโค้ตโดยไม่รู้ตัว

ไม่กี่นาทีต่อมา แม่ของลีเซลก็เดินออกไปพร้อมบาทหลวง พลังเอ่ยปาก
ขอบคุณที่ช่วยทำพิธีให้

แต่เด็กสาวยังอยู่

เข้าของเธอทรุดลงกับพื้น ถึงเวลาของเธอแล้ว

ด้วยความไม่เชื่อ เธอจึงเริ่มพูด...เขาตายไม่ได้...เขาตายไม่ได้...

ไม่ได้นะ...

แต่ไม่กี่วินาที หิมะก็กัดกร่อนผิวของเธอ

เลือดแข็งแตกเป็นเกล็ดกระจายทั่วทั้งมือ

เธอเห็นหัวใจของเธอแตกออกเป็นสองเสี่ยงอยู่บนกองหิมะ มันเริ่ม
สะท้อนแสงและเต้นตบอยู่ใต้พื้นขาวโพลน เธอเพิ่งรู้ว่าแม่กลับมาตาม
ตอนที่เธอรู้สึกถึงมือผอมเหลือแต่กระดูกแตะลงบนไหล่ เธอถูกลากตัว
ออกไปจากที่นั่น เสียงกรี๊ดร้องลั่นระงมอยู่ในลำคอ

ภาพเล็ก ๆ น่าจะห่างออกไปราวสี่สิบบเมตร

พอเลิกจุดกระซาง

แม่ลุกยืนพักหอบหายใจ

มีอะไรบางอย่างรูปทรงสี่เหลี่ยมสีดำฝังอยู่ในหิมะ

เด็กสาวเท่านั้นที่มองเห็น

เธอก็มตัวลงหยิบและกำมันแน่นในมือ

บนปกมีตัวหนังสือสีเงินเขียนอยู่

พวกเขาจับมือกัน

เป็นการร่ำลาที่ยาวครั้งสุดท้าย พวกเขาเลี้ยวออกจากสุสานและ
หันกลับไปมองอยู่หลายครั้ง

ส่วนข้า ข้าอยู่ตรงนั้นต่ออีกหน่อย

ข้าโอบมือ

แต่ไม่มีใครโอบมือตอบ

แม่ลูกพ้นจากบริเวณสุสาน ก่อนจะขึ้นรถไฟเที่ยวต่อไปมุ่งหน้าไปยังมิวนิก

ทั้งคู่ฝ่ายผมซัดเซียว

ทั้งคู่มีความเจ็บปวดอยู่บนริมฝีปาก

ลีเซลสังเกตเห็นมันจากหน้าต่างรถไฟสกปรกผ้าจับต่อนขึ้นรถไฟ
ก่อนเที่ยงวัน ในภาษาที่เธอเขียนเองในเวลาต่อมา การเดินทางดำเนิน
ต่อไปเหมือนที่ *ทุกอย่าง* เคยเกิดขึ้น

พอร์รถไฟเข้าจอดที่บาร์นฮอฟ ชานชาลาของเมืองมิวนิก ผู้โดยสารก็กรูกัน
ออกมาราวกับห่อสัมภาระที่ขาดกระจุย มีคนทุกระดับ แต่คนจนย่อม
สังเกตเห็นได้ง่ายที่สุด คนจนมักย้ายไปเรื่อย ราวกับการโยกย้ายจะช่วย
ให้ดีขึ้น พวกเขาไม่สนใจความจริงที่ว่า ปัญหาเดิมในรูปแบบใหม่มักจะรออยู่
ที่ปลายทางเสมอ - ประหนึ่งญาติที่เจ้ากระหายจะเข้าไปจุมพิต

ข้าคิดว่าคนที่ เป็นแม่รู้เรื่องนี้ดี นางจึงไม่ส่งลูกไปอยู่กับครอบครัว
คนรวยในเมืองมิวนิก แต่กลับเป็นบ้านอุปถัมภ์ที่เพิ่งก่อตั้งได้ไม่นาน จะ
ว่าไป อย่างน้อยครอบครัวใหม่คงเลี้ยงดูแม่หนูน้อยกับน้องชายให้ดีขึ้นได้
นิดหน่อย รวมถึงให้การศึกษได้อย่างเหมาะสม

แต่เด็กชายคนนั้น

ลีเซลมั่นใจว่าแม่จะจดจำน้องชายไปตลอดชีวิต นางอุ้มเขาพาตบ่า
วางลง นางเห็นเท้าของเขา ขาของเขา และร่างของเขากระทบกับพื้น
ชานชาลา

ผู้หญิงคนนั้นยังเดินได้อย่างไร

นางยังขยับตัวได้อย่างไร

นั่นคงเป็นสิ่งที่ข้าไม่มีวันรู้ ไม่มีวันเข้าใจว่ามนุษย์สามารถทำอะไร
ได้บ้าง

นางอุ้มเขาขึ้นมาและเดินต่อ เด็กสาวเกาะติดแจวอยู่ด้านข้าง

หลังพบตัวเจ้าหน้าที่ มีการถามไถ่ถึงเหตุที่ล่าช้าและเรื่องเด็กชายนิดหน่อย ลีเซลอยู่ที่มุมห้องทำงานเล็กแคบฝุ่นเซระ ขณะแม่ นั่งคิดหนักอยู่บนเก้าอี้ไม้แข็งๆ

มีการรำลาเสียงดังวุ่นวาย

เด็กสาวซบหน้าลงบนเสื้อขนสัตว์ตัวเก่าของแม่ และเป็นอีกครั้งที่ต้องจุกดกระชาก

ไกลจากซานเมืองมิวนิกพอสมควร มีเมืองเล็กชื่อโมลส์คิง ที่ข้าและคนอย่างพวกเจ้ามักออกเสียงว่า โมลคิง พวกเขาพาเธอไปที่นั่น ไปยังถนนที่ชื่อฮิมเมล...

คำแปล

ฮิมเมล = สวรรค์

ใครก็ตามที่ตั้งชื่อถนนสายนี้ต้องเป็นคนชอบเหน็บแนมแน่ ใช่ว่ามันคือนรกนะ ไม่เลย แต่มันก็ไม่ใช่สวรรค์เช่นกัน

อย่างไรก็ตาม พ่อแม่อุปถัมภ์ของลีเซลก็ตั้งหน้าตั้งตา

ครอบครองซูเบอร์มานน์

พวกเขาหวังจะได้เจอทั้งเด็กชายและเด็กหญิง และหวังว่าจะได้รับเงินนิดหน่อยเป็นค่าเลี้ยงดู ไม่มีใครอยากเป็นคนบอกโรซา ซูเบอร์มานน์ ว่าเด็กชายไม่รอดจากการเดินทางครั้งนี้ ความจริงไม่มีใครอยากบอกอะไรเธอหรอก เพราะหากพูดถึงเรื่องนี้เสียแล้ว นิสัยของเธอไม่ใช่สิ่งที่น่าอิจฉาลักเท่าไร แม้ว่าที่ผ่านมาเธอจะมีประวัติที่ดีในการอุปถัมภ์เด็ก และเห็น

ได้คิดว่าเธอตัดสินใจดีกับบางคนได้จริงก็ตาม

สำหรับลิเซล มันเป็นการนั่งรถเล่น

เธอไม่เคยนั่งรถมาก่อน

ห้องของเธอกระเพื่อมขึ้นลง พลังคิดหวังลมๆ แล้งๆ ว่าพวกเขาจะหลงทางหรือเปลี่ยนใจ แต่เหนือสิ่งอื่นใด เธออดคิดถึงแม่ไม่ได้ แม่กลับไปที่บ้านหั่นซอฟและรอที่จะจากไปอีกครึ่ง แม่คงยืนตัวสั่น ซุกตัวอยู่ในเสื้อโค้ทที่ใช้ประโยชน์อะไรไม่ได้ คงกำลังกัดเล็บระหว่างรอรถไฟขบวนต่อไป ซานซาลาทอดยาวและคงไม่สะดวกสบายเท่าไร พื้นปูนเย็นเฉียบ แม่จะคอยมองหาสุสานที่ฝังศพน้องระหว่างทางกลับหรือเปล่า หรือความว่างจะหนักหนากว่า

รดยังเล่นต่อ ลิเซลหันกลับไปมองเป็นครั้งสุดท้ายอย่างหวาดกลัวจับหัวใจ

วันสี่เทาหม่น สิบประจำทวีปยุโรป

รอบรถกลายเป็นม่านน้ำฝน

“เกือบถึงแล้ว” คุณนายไฮน์ริช ผู้ดูแลบ้านอุปถัมภ์หันมาบอกและยิ้ม “ตาย นอย ไฮม์ บ้านใหม่ของหนูไงจ๊ะ”

ลิเซลถูกระจกผ้าเป็นวงและจ้องมองออกไป

ภาพบนถนนฮิมเบล

ตึกเรียงรายเป็นแถว

สวนใหญ่เป็นบ้านหลังเล็ก

กับตึกแถวดูน่าขนลุก

หิมะหมองปกคลุมไปทั่วราวกับฝันพรหม

มีต้นไม้อิบโกร่น และอากาศขมุกขมัว

มีชายคนหนึ่งนั่งอยู่ในรถด้วย เขาอยู่กับเด็กสาวตอนที่คุณนายไฮน์ริชหายเข้าไปในบ้าน เขาไม่พูดอะไรเลย ลีเซลคิดเองว่าเขาคงอยู่เพื่อให้มั่นใจว่าเธอจะไม่หนีไปไหน หรือถ้าเธอก่อเรื่อง เขาจะได้จับเธอให้อยู่แต่ในรถ แต่พอมีปัญหาเกิดขึ้นจริง เขาก็ยังนั่งมองเฉยๆ บางทีเขาอาจเป็นที่พึ่งสุดท้ายเป็นทางออกสุดท้าย

ไม่กี่นาทีต่อมา ชายร่างสูงโปร่งเดินออกมา ฮันส์ ชูเบอร์มานน์ พ่ออุปถัมภ์ของลีเซล ข้างเขาคือคุณนายไฮน์ริช สตรีรูปร่างปานกลาง อีกข้างคือโรซา ชูเบอร์มานน์ หญิงอ้วนม่อต้อ ดูเหมือนตุ๊กตาลีเกิ้ลที่มีเสื้อคลุมอยู่ทำเดินปาดไปปาดมาของนางช่างเป็นเอกลักษณ์เสียจริง เกือบน่ารักแล้วถ้าไม่เป็นเพราะหน้าของนางที่ดูเหมือนกระดาศแข็งยับย่นดูหงุดหงิดราวกับนางต้องจำใจผืนทนกับทุกอย่าง สามีมองนางเดินตรงมา ในมือคิบนูหรีที่เขาม้วนเอง

ข้อเท็จจริงมีอยู่ว่า:

ลีเซลไม่ลงจากรถ

“วาส อีส ลอส มิท เดม คิน ยัยเด็กนั้นเป็นอะไร” โรซา ชูเบอร์มานน์ถาม และถามอีกครั้ง “เด็กนั้นเกิดบ้าอะไรขึ้นมา” นางยื่นหน้าเข้าไปในรถและพูดต่อ “นา คอม คอม มาลี ลงมา”

เบาะหน้าถูกดันขึ้น แสงแดดอบอุ่นดูเชื่อเชิญให้เธอออกมา แต่เธอไม่ขยับ

ข้างนอก จากวงกลมที่เธอวาดบนกระจกฝ้า ลีเซลเห็นนิ้วของคนตัวสูงคิบนูหรืออยู่ ขี้นูหรีติดอยู่ตรงปลายมวน มันขยับขึ้นลงอยู่หลายครั้งก่อนจะร่วงลงพื้น ต้องใช้เวลาเกือบสิบห้า นาทีกว่าจะเกลี้ยกล่อมให้เธอลงจากรถได้ และนั่นเป็นฝีมือของคนตัวสูง

อย่างเงียบสงบ

ถัดไปมีประตูรั้ว เธอเกาะมันแน่น

น้ำตาค่อย ๆ รินไหลจากสองตาขณะที่เธอเกาะประตูรั้วแน่นไม่ยอม
เข้าข้างใน คนบนถนนเริ่มมุงดู จนโรซา ฮูเบอร์มานน์ ตะโกนไล่พวกเขา
ให้กลับไปยังที่ที่พวกเขา

คำแปลสิ่งที่โรซา ฮูเบอร์มานน์ ประกาศ

“พวกแกมองอะไรกันหา ไอ้ทุเรศ”

ในที่สุด ลีเซล เมมิงเกอร์ ก็เดินเข้าไปข้างในช้า ๆ อย่างระแວดระวัง มือ
ข้างหนึ่งของฮันส์ ฮูเบอร์มานน์ จับมือเธอไว้ อีกข้างถือกระเป๋าเสื้อผ้าใบจั่ว
ใต้เสื้อผ้าที่พับอยู่ในกระเป๋ามีหนังสือปกดำเล่มเล็ก พวกเราคงจะได้
ลับเทร่อหนุ่มวัยสิบสี่ในเมืองนินนามอาจใช้เวลาตามหามันร่วมสองสาม
ชั่วโมง “ผมสาบาน” ข้าคิดว่าเขาคงพูดอย่างนี้กับเจ้านาย “ผมไม่รู้ว่าจะเกิด
อะไรขึ้นกับมัน ผมหามันทุกที่แล้ว ทุกที่จริง ๆ!” ข้ามั่นใจว่าเขาไม่คิด
สงสัยแม่หนูคนไหนแน่ แต่มันอยู่ตรงนั้น - หนังสือปกดำกับตัวอักษรสีเงิน
มันอยู่ใต้เสื้อผ้าของเธอ

ตำราสี่ปหรือ

คู่มือสิบสองขั้นตอนสู่ความสำเร็จ

ในการฉ้อโกง

จัดพิมพ์โดยสมาคมฉ้อโกงอาชีพเยอรมัน

จอมโจรหนังสือลงมือครั้งแรก - และนั่นคือจุดเริ่มต้นอาชีพอันลึกลับของเธอ

กลายเป็นเชาเมบซ์

ใช้แล้ว อาซีพอันลือลั่นของเธอ

ข้าหน้าจะรียบยอมรับตั้งแต่ตอนนั้น อย่างไรก็ตาม มันขาดตอนไปพักหนึ่งระหว่างการขโมยหนังสือเล่มแรกกับเล่มที่สอง และประเด็นน่าคิดก็คือ หนังสือเล่มแรกขโมยมาจากกองหิมะ ส่วนเล่มที่สองจากกองไฟ และยังมีเล่มอื่นที่มีคนมอบให้เธออีก ทุกคนบอกว่าเธอมีหนังสือทั้งหมดสิบสี่เล่ม แต่เธอมองว่าเรื่องราวของเธอได้รับการเขียนขึ้นเพราะหนังสือสิบเล่มเป็นพิเศษ และในสิบเล่มนั้นมีหกเล่มถูกขโมยมา เล่มหนึ่งเจอบนโต๊ะในห้องครัว มีสองเล่มเป็นฝีมือของชาวยิวที่หลบซ่อนตัว และอีกเล่มถูกนำมาให้เธอโดยชุดบางเบาสี่เหลี่ยมอ่อนในนยามบาย

เมื่อเธอเริ่มลงมือบันทึกเรื่องราว ลีเซลจะต้องสงสัยว่า ตั้งแต่เมื่อไรที่หนังสือเหล่านั้นกับถ้อยคำต่างๆ เริ่มไม่ได้เป็นแค่บางสิ่งบางอย่างสำหรับเธอ แต่เป็นทุกสิ่งทุกอย่างของเธอ จะใช้ตอนที่เธอเห็นห้องที่เต็มไปด้วยชั้นหนังสือหรือเปล่า หรือตอนที่แมกซ์ แวนเดนเบิร์ก มาถึงถนนฮิมเมลแบกความทุกข์เต็มสองอุ้งมือมาพร้อมกับหนังสือ *ไมน์ คัมพ์*¹ ของฮิตเลอร์

---

¹ *Mein Kampf* เขียนโดยอดอล์ฟ ฮิตเลอร์ เนื้อหาเกี่ยวกับอุดมการณ์ทางการเมืองของฮิตเลอร์ ตีพิมพ์ครั้งแรกในปี ค.ศ. 1925 ฉบับภาษาไทยชื่อ *การต่อสู้ของข้าพเจ้า* ตีพิมพ์ครั้งแรกในปี ค.ศ. 1937 แปลโดย ศ.ป.

หรือตอนที่อ่านหนังสือในหลุมหลบภัย หรือตอนเดินชบวนครั้งสุดท้ายไป
ยังค่ายกักกันในเมืองดาเซา หรือจะเป็นหนังสือ *คนเขย่าคำ*² บางทีอาจไม่มี
คำตอบแน่ชัดว่ามันเริ่มต้นที่ไหน เมื่อไร มันเหนือความสามารถของข้า
แต่ก่อนจะเข้าถึงรายละเอียด เราจำเป็นต้องไปดูจุดเริ่มต้นของลีเซล เมมิง-
เกอร์ บนถนนฮิมเมล กับศิลปะการทำตัวเป็นซาแมนซ์ของเธอเสียก่อน

ตอนที่เธอมาถึง พวกเจ้ายังเห็นแผลหิมะกัดบนมือของเธอและเลือดแห้งกรัง
ตกสะเก็ดตามนิ้วมือ เธอขาดสารอาหาร หน้าแข็งผ่ายผอมราวสายไฟ
แขนราวกับไม้แขวนเสื้อ ไม่ง่ายหรอกนะที่เธอจะทำได้เป็นอย่างนั้นได้ แต่ก็
เป็นไปแล้ว เธอมีรอยยิ้มของเด็กผู้ทิวโหย

เธอมีผมสีทองไม่ต่างจากคนเยอรมัน แต่กลับมีดวงตาอันตรายสี่
น้ำตาลเข้ม ในประเทศเยอรมนียุคนั้น พวกเจ้าไม่ยอมก้มดวงตาสีน้ำตาล
แบบนั้นแน่ บางทีเธอคงได้มันมาจากพ่อ แต่เธอไม่มีทางรู้หรอก เธอจำเขา
แทบไม่ได้ มืออยู่อย่างเดียวที่เธอรู้เกี่ยวกับพ่อ ทว่ามันเป็นคำที่เธอไม่เข้าใจ

คำแปลก

คอมมิวนิสต์

เธอได้ยินคำนี้หลายครั้งในช่วงหลายปีที่ผ่านมา

ในบ้านพักที่แออัดยัดเยียด ห้องหับเต็มไปด้วยคำถาม และคำ
คำหนึ่ง คำแปลกๆนี้มักอยู่ที่นั่น ยืนอยู่ตรงมุมห้อง เผ้ามองจากความมืด
มาในเครื่องแบบ ไม่ว่าพวกเขาจะไปไหนต้องมีคำนั้นมาด้วยเสมอ แต่ละ
ครั้งที่พูดถึงพ่อของเธอ เธอยังได้กลิ่นของมัน รู้สึกถึงรสชาติของมัน เธอ

---

² *The Word Shaker*

สะกดคำนั้นไม่เป็นและไม่เข้าใจ พอถามแม่ว่ามันหมายถึงอะไร แม่ก็ได้แต่บอกว่ามันไม่สำคัญและไม่ควรกังวลกับเรื่องนี้มากนัก ที่บ้านพักหลังหนึ่ง มีผู้หญิงที่สุขภาพดีกว่าคนอื่น ๆ พยายามสอนให้เด็กขีดเขียน ใช้ถ่านเขียนบนกำแพง ลีเซลอยากถามถึงความหมายของคำนั้น แต่ก็ไม่เคยถาม จนวันหนึ่งผู้หญิงคนนั้นถูกจับตัวไปสอบสวนและไม่ได้กลับมาอีกเลย

ตอนที่ลีเซลมาถึงเมืองโมลส์คิง อย่างน้อยเธอก็รู้ว่าเธอรอดตายแล้ว ถึงอย่างนั้นลีเซลก็ยังไม่สบายใจอยู่ดี เพราะถ้าแม่รักเธอ ทำไมถึงปล่อยเธอทิ้งไว้ที่หน้าประตูบ้านคนอื่น ทำไม ทำไม

ทำไม

ความจริงที่เธอคิดว่ามันเป็นคำตอบซึ่งเธอรู้มาคร่าว ๆ ก็ดูไม่น่าเป็นคำตอบเท่าไร แม่ของเธอป่วยกระเสาะกระแสะตลอดเวลาและไม่มีเงินรักษา ลีเซลรู้ดี แต่นั่นไม่ได้หมายความว่าเธอต้องยอมรับมันนี้ ไม่ว่ากี่ครั้งที่มีคนบอกว่าแม่รักเธอ เธอก็ยังไม่เข้าใจอยู่ดีว่าทำไมแม่ต้องทอดทิ้งเธอด้วย ไม่มีอะไรเปลี่ยนแปลงข้อเท็จจริงที่ว่า เธอเป็นแค่เด็กผอมแห้งที่ถูกทิ้งไว้ต่างถิ่นกับคนแปลกหน้ามากมาย...เพียงลำพัง

ครอบครัวชูเบอร์มานอาศัยอยู่ในบ้านหลังเล็กรูปทรงเหมือนกล่องบนถนนฮิมเมล มีแค่ไม่กี่ห้อง มีห้องครัว และมีลานด้านนอกที่ใช้ร่วมกับเพื่อนบ้าน หลังคาแบนราบ มีห้องใต้ดินไม่ลึกนักไว้เก็บของ มันไม่ใช่ห้องใต้ดินที่ ลีทพอ ในปี ค.ศ. 1939 เรื่องนี้ไม่เป็นปัญหาหรอก แต่พอปี ค.ศ. 1942 กับ ค.ศ. 1943 มันจะเป็นปัญหาแน่ เวลาเกิดการโจมตีทางอากาศพวกเขาต้องรีบวิ่งหนีลงไปตามถนน ไปหาหลุมหลบภัยที่ดีกว่า

ตอนแรกมีแต่เสียงสภด่าทอสาปแช่ง ทั้ง ดูเดียด และฟรังฟูร์ คำก็เซาเมนซ์ ไม่ก็เซาแคร์ล หรืออัคร์ลอสซ สำหรับคนที่ไม่คุ้นกับคำพวกนี้ ข้าจะบอกให้ว่า คำว่าเซาเป็นคำเรียกหมู ในกรณีของเซาเมนซ์ ใช้เป็นคำด่า คำติเตียน หรือคำดูถูกลูกผู้หญิง ส่วนคำว่าเซาแคร์ล ใช้กับผู้ชาย

คำว่าอัคส์ลอส แปลตรงๆ คือ ไอ้ทุเรศ ไม่มีการแบ่งเพศ สามารถใช้
อย่างนั้นได้เลย

“*ซาเมนซ์ ดู เดรีคิกซ์!*” แม่อุปถัมภ์ของลีเซลตะโกนคำนั้นในคืน
แรกที่เธอไม่ยอมอาบน้ำ “แก อี๋หมุสปรก! ทำไมถึงไม่ถอดเสื้อผ้าสักที”
นางอารมณส์เสียบ่อยมาก ความจริงพูดได้ว่า โรซา ซูเบอร์มานน์ หน้าตา
บูดบึ้งโกรธเคืองตลอดเวลา นั่นคือสาเหตุที่ใบหน้าของนางมีแต่รอยยับย่น
เหมือนกระดาษแข็งยับเยิน

ลีเซลมักถูกจับอาบน้ำด้วยความกังวลเสมอ ไม่มีทางที่เธอจะยอม
อาบน้ำหรือเข้านอนแต่โดยดี เธอมักถูกจับบิดตัวอยู่ตรงมุมห้องอาบน้ำ
ที่เหมือนลิ้นมดเล็กๆ ตะเกียกตะกายหาความหาอ้อมแขนของกำแพงที่ไม่มีอยู่
จริงเป็นที่พักพิง มีแต่สีแห่งๆ ลมหายใจหอบแฮก และโดนโรซาตำท้อ

“ปล่อยเธอเถอะนะ” ฮันส์ ซูเบอร์มานน์ เข้ามาแทรก เสียงทุ้มนุ่ม
ของเขาดังลอดเข้ามา “ปล่อยเป็นหน้าที่ฉันเอง”

เขาเดินเข้าไปใกล้และนั่งลงบนพื้น หลังพิงกำแพง กระเบื้องเย็น
เฉียบ

“มวนบุหรีเป็นมัย” เขาถาม อีกประมาณหนึ่งชั่วโมงต่อมา พวกเขา
นั่งอยู่ในความมืด เล่นกับโยยาสูบและกระดาษมวนบุหรี ฮันส์ ซูเบอร์มานน์
กำลังสูบบุหรี

ผ่านไปหนึ่งชั่วโมง ลีเซลสามารถมวนบุหรีได้ดีพอใช้ แต่เธอยัง
ไม่อาบน้ำ

ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับฮันส์ อุเบอร์มานน์

เขาชอบสูบบุหรี
แต่ที่ชอบเป็นหลักคือมวนบุหรี
เขามีอาชีพเป็นช่างทาสี และชอบเล่นพิบเพลง

มันยังมีประโยชน์ โดยเฉพาะในหน้าหนาว
เพราะเขาสามารถหาเงินเพิ่มได้อีกนิด
จากการแสดงในผับในเมืองโมลส์คิง เช่นที่ร้านโนลเลอร์
เขาเคยโก่งเข้ามาแล้วในสงครามโลกครั้งที่หนึ่ง
ต่อมาเขาจะถูกจับเข้าสู่สงครามอีกครั้ง (ถือว่าเป็นการตกรางวัล)
ที่เขาหาทางหนีเข้าพันอีกครั้งจนได้

สำหรับคนส่วนใหญ่ ฮันส์ ฮูเบอร์มานน์ แทบไม่มีตัวตน เป็นคนไม่สำคัญ
 แน่แน่นอนว่ามีมือการทาสีของเขาอดเยี่ยมมาก ความสามารถทางดนตรี
 ของเขาก็เก่งกว่ามาตรฐานทั่วไป แต่เขามั่นใจว่าเจ้านายจะเคยเจอคนประเภทนี้
 มาก่อน เขาสามารถทำตัวกลมกลืนกับฉากหลังได้อย่างแนบเนียน แม้จะ
 ยืนอยู่แถวหน้าก็เถอะ เขามักจะอยู่ตรงนั้นเฉยๆ ไม่เป็นที่สังเกต ไม่สำคัญ
 หรือไม่มีคุณค่าอะไรเป็นพิเศษ

อย่างที่เจ้าคงนึกออก สิ่งที่น่าหงุดหงิดกับภาพลักษณ์แบบนี้ก็คือ มัน
 ทำให้เข้าใจผิดได้อย่างสิ้นเชิง แน่แน่นอนที่สุดว่ามีคุณค่าในตัวเขา และลิเซล
 เมมิงเกอร์ ไม่พลาดที่จะมองเห็นมัน (เด็กคนนั้นบางครั้งก็เฉลียวฉลาดกว่า
 ผู้ใหญ่อยู่อย่างตายด้านเสียอีก) เธอมองออกทันที

มารยาทของเขา

บรรยากาศรอบตัวเขาช่างสงบนิ่ง

พอเขาเปิดไฟห้องอาบน้ำเล็กเย็นเฉียบในคืนนั้น ลิเซลสังเกตเห็น
 แววดาขนพิศวงของพ่ออุปถัมภ์ แววดาสีเงินยวงเยี่ยมด้วยความเมตตา
 เมื่อเห็นดวงตาที่ไม่ต่างจากแร่เงินหลอมเหลวคู่นั้น ลิเซลเข้าใจทันทีว่า ฮันส์
 ฮูเบอร์มานน์ มีคุณค่าใหญ่หลวงนัก

ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับโรซา ฮูเบอร์มานน์

นางสูงห้าฟุตหนึ่งนิ้ว
และใช้หนังสือพิมพ์มดผสมสีแทนน้ำตาลเป็นกระจุก
เพื่อเพิ่มรายได้ให้ครอบครัว
นางจึงรับจ้างทำความสะอาดและซักรีด
ให้กับห้าครอบครัวมีฐานะในเมืองโมลส์คิง
ฝีมือการทำครัวของนางห่วยมาก
นางมีความสามารถพิเศษที่จะโมโหทุกคนที่นางพบ
แต่นาง ก็รักลีเซล เมมิงเกอร์
วิธีแสดงความรักของนางอาจแปลกไปหน่อย
นั่นรวมถึงการใช้ช้อนไม้ตี และใช้ถ้อยคำดูด่าต่อว่าอยู่เป็นระยะ

ในที่สุดลีเซลก็ยอมอาบน้ำ หลังจากใช้ชีวิตบนถนนฮิมเมลมานนสอง สัปดาห์ โรซากอดเธอแน่นจนจุกเจ็บ แทบจะเขย่าวตัวเธอเลยก็ว่าได้ นาง บอกว่า “เซาเมนซ์ ตู เดร์คิกช-ได้เวลาแล้ว!”

ผ่านไปไม่กี่เดือน ไม่มีคุณและคุณนายฮูเบอร์มานน์อีกต่อไป โรซาพูด อย่างเป็นปกติว่า “ที่นี่พึ่งนะลีเซล - ตั้งแต่นี้ไป หนูต้องเรียกฉันว่ามามา” นางคิดครุ่นหนึ่ง “หนูเรียกแม่จริงๆ ของหนูว่าไง”

ลีเซลตอบเบาๆ “อัค มามา - มามาเหมือนกันค่ะ”

“ดี งั้นฉันเป็นมามาหมายเลขสองก็แล้วกัน” นางมองสามี “ส่วน เขาที่อยู่ตรงนั้นนะ” ดูเหมือนนางหยิบจับแต่ละคำไว้ในมือ ก่อนจะเอามา รวมกันแล้วขว้างข้ามโต๊ะไป “เจ้าเซาเคิร์ล หมูสกปรกนั้น - เธอเรียกเขาว่า ปาปากี้แล้วกัน แวร์ชเตสต์ เข้าใจมั๊ย”

“ค่ะ” ลีเซลตอบตกลงทันที ครอบครัวนี้ชอบการตอบรับอย่าง รวดเร็ว

“อะ มามา” มามาแก้ให้ “เซาเมนซ์ เรียกฉันว่ามามาทุกครั้งี่พุดกับฉันสิ”

ตอนนั้น ฮันส์ ฮูเบอร์มานน์ เพิ่งมวนบุหรี่เสร็จ เขาแลบลิ้นเลียกระดาษให้มันติดกัน พลังมองหน้าลีเซลและขยิบตาให้ เธอไม่ซัดข้องเลยที่จะเรียกเขาว่าป๊า

